

ZPRÁVA Z KONFERENCE – MOŽNÉ CESTY K PROPOJENÍ SVĚTŮ ŽÁKŮ, RODIČŮ A PEDAGOGŮ

Kateřina Hařková, Centrum vzdělávání všem

Spolupráce pedagoga, žáka a rodiče v oblasti kariérového rozvoje žáků byla hlavním tématem mezinárodní *Konference pro budoucnost*, kterou pořádalo Centrum vzdělávání všem (CVV) **13. června 2018**. Kromě příležitosti pro setkání a sdílení na akci zazněla řada příspěvků inspirativních (nejen) pro školní praxi. Téma rodičů, dětí a pedagogů bylo skloňováno z mnoha úhlů pohledu. Příspěvky se však shodovaly ve zdůrazňování důležitosti role rodičů při kariérovém rozhodování žáků, nutnosti propojit svět dětí, pedagogů a rodičů a celoživotní perspektivě kariérového rozvoje žáků.

Mezinárodní rozměr vnesl na konferenci **Petr Chaluš** z Centra Euroguidance, který představil zahraniční iniciativy podporující spolupráci pedagogů, žáků a rodičů na kariérovém rozvoji žáků, např. sekce pro rodiče na informačních poradenských portálech (např. Francie, Dánsko) nebo webináře pro rodiče o podpoře kariérového rozhodování jejich dětí (Dánsko). Zkušenosti našich blízkých i vzdálenějších sousedů představili zahraniční hosté.

Alžběta Štofková Dianovská, předsedkyně Asociace výchovných poradců na Slovensku, zdůraznila důležitost rané podpory kariérového rozvoje žáků a představila cíle kariérového poradenství pro žáky 4., 5. a 6. až 9. ročníku dle Marty Hargašové. Připomněla také výzkum Petra Hlaďa (2012), v němž popisuje nedostatečnou míru sebepoznání i znalosti světa práce v případě žáků, ale i v případě rodičů, kteří nedostatečně znají své děti a mají rovněž málo informací o vzdělávacích a profesních možnostech.

István Fűrész z Centra odborného vzdělávání, představil systém kariérového poradenství v Székesfehérváru v Maďarsku, kde působí. V úvodu svého příspěvku analyzoval některé z příčin nízké motivace žáků odborného vzdělávání a problémy s učením, kterým čelí:

1. Rodina či blízké sociální prostředí žáka často nepřispívají k pozitivnímu vztahu žáků k učení a práci. Základní škola, která by mohla rozdíly v motivaci mezi dětmi vyrovnávat, však nenabízí nástroje, kterými by děti mohla podpořit v motivaci pro další vzdělávání.
2. Chybí shoda na tom, co vnímáme jako kariérové poradenství, např. někteří aktéři hospodářského života i část školství jej považují pouze za nástroj pro zajištění vhodné pracovní síly pro trh práce.
3. Motivace žáků ke studiu vybraných oborů je často nízká, řada z nich odchází již v prvním roce studia.
4. Chybí širší porozumění tomu, že základem prospěšného vzdělávání a úspěšného zaměstnávání je vzájemné sladění potenciálu člověka a charakteristik zvolené profese.

Maďarský host dále představil některé z nástrojů, které pro děti a mladé lidi využívají – hry a softwary.

Alice Müllerová a **Andrea Csirke** se ve své přednášce věnovaly vlivu rodičů (přeneseně i širší rodiny a obecně vnějšího prostředí) na kariérové rozhodování žáků. Zdůraznily rozmanitost vlivů, kterými na kariéry svých dětí (záměrně či nevědomky) působíme – předáváme jim obraz povolání, ve kterých pracujeme, spoluformujeme jejich vnímání role práce v životě, omezujeme je našimi stereotypy, strachy a obavami. Pro podporu samostatného rozhodování dětí považují autorky za klíčové dobrou přípravu pro kariérové rozhodování. Příspěvek vycházel z prací psychologa Jamese Hillmana či poradce Thomase Dienera, podle kterých máme v sobě předurčení či vnitřní hlas, který nás nabádá ke správné cestě. Někteří z nás však tento hlas nemusí slyšet nebo následovat – důvodem mohou být například očekávání či tlaky rodiny a okolí. Naopak sebe-posilováním skrze sebepoznávání můžeme tento hlas v sobě podpořit a uslyšet. Na závěr zdůraznily autorky roli vlastního příkladu při výchově dítěte, a tedy i přístupu k vlastní kariéře.

Lukáš Vlček představil aktivity nabízené žákům v rámci činnosti plzeňské InfoKariéry. InfoKariéra se zaměřuje především na podporu rozvoje dovedností pro řízení vlastní profesní a vzdělávací dráhy (career management skills – CMS) a na rozvoj efektivní komunikace vycházející z přístupu Thomase Gordona, který je zaměřen především na posílení kvalitních vztahů žák – rodič a žák – učitel. Východiskem přístupu aplikovaného v rámci činnosti InfoKariéry je především důraz na roli klienta – žáka jako experta na svůj život s důrazem na celoživotní perspektivu kariérového rozvoje a s ním souvisejících výzev. V poradenském procesu je kladen rovněž důraz na srozumitelné a bezpečné prostředí, v němž je žák poradci rovnocenným partnerem se svou vlastní expertízou.

Příklady dobré praxe doplnila **Petra Šnepfenbergová** z Gymnázia Tišnov, která rovněž získala ocenění v Národní ceně kariérového poradenství 2018 za rozsáhlé aktivity kariérového poradenství a zapojení rodičů. Ve svém příspěvku poukázala na celoživotní proces „hledání místa v životě“, kterému kariérové poradenství napomáhá. V osobním příspěvku Petra Šnepfenbergová představila koncepci kariérového poradenství, jak se jí ji spolu s výchovnou poradkyní podařilo nastavit na víceletém gymnáziu v Tišnově. Podpora kariérového rozvoje je rozložena formou workshopů, přednášek či individuálního zapojení studentů do jednotlivých ročníků studia, které se zaměřují na sebepoznání a sebe prezentaci, zdroje informací pro kariéru a seznámení se s realitou světa práce. Součástí podpory kariérového rozvoje studentů byla i spolupráce se studentským spolkem Gymore, který zval do školy zajímavé osobnosti z různých profesních oblastí. Kariérové poradenství na gymnáziu však také čerpalo ze spolupráce z absolventy, kteří na tzv. Burze lidských zdrojů představovali své profesní a vzdělávací dráhy. Do aktivit kariérového poradenství byli zapojeni také rodiče, pro které byla spolu s CVV připravena přednáška o roli rodičů v kariérovém poradenství. Rodiče měli také klíčovou úlohu v projektech studentů tercie, kteří tak mohli díky této spolupráci navštívit reálná pracoviště rodičů. Silnou stránkou koncepce kariérového poradenství školy je především navržení aktivit odpovídajících potřebám studentů různých ročníků.

Plenární přednášky byly doplněny také interaktivními workshopy. Účastníci se mohli pod vedením **Miluše Těthalové** a **Kateřiny Geislerové** seznámit se způsoby, jak podporovat silné

stránky nejen dětí, ale i svých kolegů. Pavla Frňková představila metody, které podpoří kariérové rozhodování o vliv emocí: pozitivní emoce jako zdroj energie, které otevírají jednotlivcům perspektivy a mohou podpořit kariérové plánování; negativní emoce jako motivace pro změnu či jako součást procesu kariérového rozhodování (fáze Nigredo dle Thomase Dienera). Alice Müllerová a Andrea Csirke rovněž odkazovaly k práci Thomase Dienera. Náplní jejich workshopu byl jeden z jeho experimentů – Otázky k původní rodině, jehož cílem je reflektovat možný vliv rodiny na kariérové rozhodování. Konečně Lukáš Vlček v rámci svého workshopu nabídl účastníkům reflexi vlastních komunikačních prostředků.

Kariérové poradenství na školách je v řadě českých krajů podporováno v rámci implementačních projektů Krajských akčních plánů vzdělávání. Jednotlivé regiony se snaží podpořit poradce a školy v kvalitnějším poskytování kariérových služeb. Jedním z těchto projektů je i jihomoravský KaPoDaV – Podpora kariérového poradenství, podnikavosti pro udržitelný rozvoj a dalšího vzdělávání v Jihomoravském kraji, jehož partnerem je Centrum vzdělávání všem – realizátor aktivit v oblasti kariérového poradenství a dalšího vzdělávání, díky kterému se konala i tato konference.

Text vznikl s využitím podkladů jednotlivých autorů určených pro Sborník z konference (dosud nepublikováno).

Kateřina Hašková

Kariérovému poradenství jsem se začala věnovat v roce 2011 díky pracovní pozici v Euroguidance ČR. Od té doby mě téma poradenství a kariérového rozvoje velmi zajímá, účastnila jsem se řady školení, seminářů a odborných konferencí. V roce 2015 jsem začala doktorské studium na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity; ve své dizertační práci mám v plánu se věnovat efektivitě kariérového poradenství. V současné době působím na Fondu dalšího vzdělávání v oblasti kariérového poradenství. Zajímá mě aktuální dění v kariérovém poradenství, trendy, metody, výzkumy, společné setkávání a učení se.